

reszvényeknek a tőkefelemelés céljából történő kibocsátásával járó szerződések és az ezekkel kapcsolatban kiállított okiratok, valamint az e célból eszközölt vgyonátruházások után járó bélyeg és illetékek alól mentesíti, míg az alaptőkeemelésnek, valamint az ezzel járó alapszabálmódosításnak a kereskedelmi cégek jegyzékébe való bejegyzését kérő beadványoknak bélyegilletékmentességet nem biztosít, illetve ily címen való bélyegilletékmentesség a törvényben felsorolva nincs.

Minthogy pedig a közszolgáltatások tekintetében adott kedvezményekre és mentességekre vonatkozó törvényes rendelkezéseket mindig megszorító értelemben kell alkalmazni, az okiratokra megadott illetékmentességet az okirat fogalma alá semmiképpen nem sorolható beadványokra kiterjeszteni nem lehet; ezért a bíróság a panasznak helyet nem adhatott.

Részperkoltségekben történt marasztalás folytán az ítéleti illetéknek oly hányadát köteles a marasztalt fizetni, mint amly hányada a megítélt érték a kereseti összegnek. Ezenkívül köteles még a részperkoltségre eső hányadrész levonása után fennmaradó ítéleti illetéknek is a felerészét viselni. (Közig. Bíróság 5403/1927. P. sz.) Annak megállapítása után, hogy a kir. Kuria ítéletében — annak indokolása utolsó bekezdésében foglaltak szerint — panaszos a pénzügyigazgatóság határozatának indokolásával ellentétben csak a perkoltségek részbeni viselésére köteleztetett, az ítéleti illetéknek panaszos által fizetendő részösszege, az 1914: XLIII. t.-c. 55. §. 1. bekezdésének helyes értelmezése mellett oly módon állapítandó meg, hogy panaszos részperkoltségekben történt marasztalása folytán az ítéleti illetéknek annyi hányadát köteles viselni, mint amennyi hányada a megítélt perérték a kereseti összegnek. Ezen felül, tekintettel arra, hogy az összes perkoltségeknek a megítélt részperkoltséget meghaladó része a peres felek között kölcsönösen megszüntetettnek tekintendő, köteles még a részperkoltségre eső hányadrész levonása után fennmaradó ítéleti illetéknek a felerészét is viselni.

Az 55,884.066 korona kereseti összegnek a megítélt 3,000.000 korona 1/18.60-ad részét teszi, tehát ezen arányszám szerint az egész 115 aranykorona 50 aranyfillér ítéleti illetékből a panaszosra 6 aranykorona 20 aranyfillér esik, ehhez hozzáadandó a fennmaradó 109 aranykorona 30 aranyfillér ítéleti illeték fele része s így a panaszos által viselendő ítéleti illetéket együttesen (6.20 és 54.65 aranykorona) 60 aranykorona 85 aranyfillérben kellett megállapítani.

A panasznak ezt meghaladóan helyet adni nem lehetett, mivel a panasziratban foglalt arányszámítás szerint panaszos, aki részperkoltségekben marasztaltatott, kedvezőbb helyzetbe kerülne, mintha perkoltségekben egyáltalán nem marasztalta-

tott volna, mert ebben az esetben is viselné az illeték fele részét s így a rendelkező rész értelmében kellett határozni.

Ha a bíróság a pertárgy értékét az ítéleti illeték kiszabása céljából tévesen közölte, a tévesen kiszabott illeték utólag is, hivatalból is helyesbitendő. (Közig. Bíróság 13.332/1928. P. sz.) A közadók kezelésére vonatkozó törvényes rendelkezések H. Ö. 3. §-ának 16. pontja értelmében az előirt illetékek helyesbitésének van helye mindazokban az esetekben, amelyek már a kiszabás esetében is fönforogtak ugyan, de akkor még nem voltak ismeretesek, aminek folytán az illeték eredetileg helytelenül szabatott ki.

A szóbanforgó esetben a panaszolt ítéleti illeték 25 millió korona pertárgyérték alapulvételével szabatott ki azért, mert a polgári bíróság az ítéletnek illetékkiszabás végett való közlésekor, a per tárgyának értékét ekkora összegben tüntette ki.

Ezzel szemben a p...i m. kir. adóhivatal az 1928. évi április hó 13-án kelt. 2527. számú jelentéséből kitűnően a vonatkozó polgári periratokból megállapította, hogy a peres felek a per tárgyának értékét az ítélet meghozatala előtt 5 millió koronára leszállították. Az 1914. évi XLIII. törvény-cikk 35. §-a szerint tehát az ítéleti illeték alapjául ez a leszállított perérték lett volna veendő, ha az az illeték kiszabásakor ismeretes lett volna.

Mínthogy ezek szerint az adott esetben a fentebb idézett törvényes rendelkezések értelmében utólagos és hivatalból is eszkozlendő illetékhelyesbitésnek van helye: a rendelkező rész értelmében kellett határozni.

I. Valorizálás iránti perben a pertárgy értéke a követelésnek az ítéletben átértékelt összege. II. Részperkölttségben való marasztalás esetén az ítéleti illeték arányos viselésének kiszámítási módja. (Közig. Bíróság 18.474/1927. P. sz.) Nem lehetett a panasznak egészben helyt adni, mert a m. kir. Kuria ítéletében a pertárgy értékének meghatározására nézve az 1920. évi november hó 27-iki zürichi jegyzés szerinti értéket mondotta ki irányadónak, tehát a pertárgy értékét az említett időpontbeli, nem pedig a panaszos által alkalmazni kért határozathozatal időpontjabeli értékben határozta meg.

Mínthogy azonban a pertárgy értéke az 1920. évi november havi 78-as viszonyszám alkalmazásával (1,722.000 K osztva 78) 22.077 koronának (arany) felel meg, mínthogy továbbá a kiszabás alapjául szolgált ítéletekkel a panaszos csak a marasztalás arányának megfelelő részperkölttségben marasztaltatott, a marasztalás aránya pedig (1,722.000 K-ból 676.000 K) csak 39.2 százaléknak felel meg, a panaszos által fizetendő